

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 3751

гр. София, 08.07.2026 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 3-ТО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 1-ВИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на трети юни през две
хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мария Иванова

Членове: Даниела Стоянова
Бисера Максимова

като разгледа докладваното от Мария Иванова Касационно гражданско дело
№ 20258002104301 по описа за 2025 година

намира следното:

Производството е по чл.288, вр. с чл.280 ГПК.

ВКС се произнася по допустимостта на касационната жалба на „Б. М. Г.“ ЕАД, [населено място] срещу въззивното решение на Градски съд София/ГС/ по гр.д. № 10887/21 г. и по допускане на обжалването. С обжалваното въззивно решение е уважен до размер на 5 000 лв. предявеният от Г. В. срещу касатора иск по чл.49 ЗЗД, за обезщетяване на неимуществени вреди вследствие на претърпяна на 6.09.15 г. от ищеца телесна повреда, при изпълнение на възложена му от продуцентския екип на тв предаването „Ф.“ задача, ведно със законната лихва върху присъдената сума от датата на увреждането. В частта до пълния предявен размер от 23 000 лв. искът е отхвърлен като неоснователен.

Касационната жалба е подадена в срока по чл.283 ГПК срещу подлежащо на обжалване въззивно решение и е допустима.

За допускане на обжалването касаторът се позовава на чл.280, ал.1, т.1-3 и ал.2, пр.3 ГПК. Намира, че в противоречие с цитираната практика на ВКС са разрешени следните правни въпроси от предмета на спора:

1. Допустимо ли е съдът, в случаите когато ищецът не е поискал назначаването

на експертиза за установяване на евентуална липса на безопасност на съоръжението / съединени няколко греди над плитка вода/, да замества такава експертиза със собствената си субективна преценка, особено при положение, че съоръжението не противоречи на никакви нормативни изисквания? 2. Допустимо ли е при преценката за безопасност на едно съоръжение, което не противоречи на нормативните изисквания за безопасност, съдът да формира собствена субективна преценка за опасност, без да е налице специализирана експертиза по делото и може ли такава субективна преценка да бъде решаваща за изводите на съда относно наличието на противоправно поведение при изграждането му? 3. Следва ли при преценката за противоправност на едно съоръжение, което не противоречи на нормативните изисквания за безопасност, съдът да формира собствена субективна оценка за опасност, без да е налице специализирана експертиза и може ли такава субективна преценка да бъде решаваща за изводите на съда относно наличието на противоправност? 4. При липса на нарушени нормативни изисквания или стандарти за безопасност – при липса на регламентирани технически стандарти или изисквания към типа препятствия при подобен формат, може ли да се говори за противоправност само поради наличието на инцидент, предвид че процесната конструкция не е нестабилна или не съдържа скрита опасност, а е очевидна – няколко трупи, които участникът вижда и може да прецени? Касаторът намира, че по тези четири въпроса въззивното решение противоречи на р. по гр.д. №1898/21 на трето г.о. на ВКС.

5. Кои са критериите, които формират съдържанието на понятието “справедливост” по чл.52 ЗЗД и какво е значението им за определяне на обезщетението за неимуществени вреди? По този въпрос според касатора въззивното решение противоречи на ППВС №4/68 г. и изброените решения на ВКС по чл.290 ГПК.

6. При наличие на субективна, индивидуална преценка за риск и обстоятелството, че участникът е влязъл на терена с пълно съзнание за потенциални опасности, пропадането между две трупи приема ли се за резултат от пропуск или небрежност от страна на организатора?

7. Рисковото поведение на участника, предприето от него доброволно / носене на двойно повече товар от останалите участници/, може ли да се вмени във вина на организатора?

Касаторът поставя последните два въпроса във връзка с твърдяната очевидна

неправилност на въззивното решение – неправилно преценени доказателства по делото, необсъдени своевременно въведени от ответника възражения, вкл. за положената от ответника дължима грижа- и това е довело до едностранно и немотивирано разрешаване на правния спор. Намира още, че поставените седем въпроса са и от значение за точното прилагане на закона, както и за развитие на правото по чл.280, ал.1, т.3 ГПК, без да обосновава специфичните допълнителни предпоставки на това основание – ТР №1/19.02.10 г. ОСГТК.

По допускане на обжалването ВКС намира следното: Въззивният съд е приел, че отговорността на ответника се търси на осн. чл.49 ЗЗД, доколкото е нарушено общото правило да не се вреди другиму. По делото е установено, че ответникът е възложил изработването, поддръжката, подготовката, проверката и изпробването на съоръженията, необходими за провеждане на конкретните състезания, вкл. мост/ сал/ от дървени трупи и дъски, по който ищецът е следвало да премине пренасяйки бала със сено. Процесното съоръжение не е било закрепено неподвижно, а само фиксирано в двата си края към брега на реката. От назначената СТЕ се установява, че в една част съоръжението / салът/ се състои само от две дървени трупи с разстояние между тях, като левият крак на ищеца е попаднал именно в тази пролука. Това се установява и от гласните доказателства – св. показания. Изпълнителят на съоръжението не само, че не го е обезопасил, но и го е конструирал по начин, който благоприятства настъпването на травматични увреждания за участниците в играта. За последното допринасят и правилата на играта, според които участниците следва да преминат през това нестабилно съоръжение с малка площ за стъпване, носейки голям товар и възможно най-бързо/ по време/. Изводът е, че ответното дружество не е взело достатъчно и адекватни превантивни мерки за предотвратяването на инциденти с участниците и така е създавало условия за увреждане на здравето на ищеца. В резултат на попадането на крака на ищеца между две от дървените греди на сала при участието му в предаването „Ф.“, той е получил увреждане, изразяващо се във връзкова увреда на лява колянна става, медиален вътрешен менискус, торозионна травма / посукване на лявото коляно/, което е с травматичен характер. За оздравяването му е необходимо оперативно лечение.

При определяне на размера на обезщетението по чл.52 ЗЗД въззивният съд е взел предвид характера и степента на увреждането, благоприятната прогноза след провеждане на оперативно лечение,

относително дългия период, в който ищецът е търпял болки и страдания – 4 месеца, изпитваните силни болки, трудности в придвижването и ограничената възможност да полага труд, негативните психически преживявания от всичко това, при младата му и трудоспособна възраст – 36 г.

При тези данни не са налице основания за допускане на обжалването по първите 4 въпроса, свързани с извода на въззивния съд за противоправно поведение на ответника като възложител на изработването на съоръжението/мост, сал/. За този си извод въззивният съд се е позовал на св. показания и на СТЕ, съдържаща снимков материал на съоръжението и показваща начина/ къде и как/, по който ищецът е получил увреждането. В практиката на ВКС/ обобщена в опр. по гр.д. №912/12 г. на трето г.о., опр.по гр.д. №2913/16 г. на четвърто г.о., опр. по гр.д. №3850/16 г. на първо г.о./ е утвърдено разбирането, че съгл. чл.195, ал.1 ГПК съдът няма задължение да назначи служебно експертиза, когато за изясняване на възникналите по делото въпроси не са необходими специални знания и съдът може сам да извърши преценка по спорните въпроси въз основа на представените доказателства, както е прието и в случая. Според въззивния съд от доказателствата по делото несъмнено се установява, че поръчаното от ответника съоръжение е опасно направено/ с големи пролуки между дървените трупи/ и опасно поставено / само фиксирано, но не и закрепено неподвижно за брега на реката/, и това благоприятства настъпването на травматични увреждания за участниците в предаването. Така, след преценка на доказателствата по делото, които в случая са достатъчни за установяване на причината и механизма на увреждането, е обоснована противоправността на поведението на ответника съгл. общото правило на чл.45, ал.1 ЗЗД и чл.2, 14 и 16, ал.1, т.6 и 7 ЗЗБУТ, на които се е позовал първоинстанционният съд..

Не се установява противоречие на въззивното решение и с практиката на ВКС по приложението на чл.52 ЗЗД. Въззивният съд е установил и обсъдил конкретните обстоятелства на случая/ ППВС №4/68 г./ – характера и степента на увреждането, продължителността и интензитета на претърпените болки и страдание, възможността за пълно възстановяване и необходимото за това лечение и време, негативното засягане на бита и самочувствието на ищеца, който е амбициозен мъж в трудоспособна възраст.

Във връзка с въпрос 6 и 7 въззивният съд е изложил убедителни мотиви, съобразени с практиката на ВКС / р. по гр.д. №603/09 г. на трето г.о., р. по т.д.

№414/10 г. на второ т.о./, според която предварителният отказ от обезщетение, направен преди да са настъпили конкретните вреди е недействителен и няма погасителен ефект спрямо бъдещото право на обезщетение. В отговора на исковата молба ответникът се е позовал на информираното съгласие на ищеца с трудностите в предаването и на поетите от него риск и отговорност в случай на настъпване на последици за физическото и психическото му здраве при участие в предаването, които обаче не отменят правото му на обезщетение за настъпилите при участието във формата вреди.

Затова не се установява и очевидна неправилност на въззивното решение като особено тежък и външно видим порок на въззивното решение.

Сочените основания за допускане на обжалването на въззивното решение не се установяват. Касационно обжалване на въззивното решение не следва да се допуска, а на представляващия ответника по жалба адв. М. Н. от САК следва да се присъди адв. възнаграждение за оказана безплатна правна помощ по чл.38, ал.1, т.2 ЗА в размер на 300 евро.

.

Поради изложеното ВКС на РБ, трето г.о.

ОПРЕДЕЛИ:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на въззивното решение на Софийски градски съд по гр.д.№10887/21 г. от 29.04.25 г.

ОСЪЖДА „Б. М. г.“ ЕАД да заплати на адв. М. Н. от САК възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ответника по жалба Г. В. в размер на 300 евро.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____